Ե. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1224 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 2 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1888 (Ն. Տ.) 14 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1888 2 ՃԷՄԱԶԻՒ-ԱԽԻՐ 1305

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ,
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳԻՐ
Ղալաթիա, Նորատունկեան-խան

درعلیه‌ده غلطه‌ده نورادونکیان خانده‌سی
غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ

ԳՐԱԴԱՐԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան	դահեկան արժէք	160
» »	Վեցամսեայ	»	80
» »	Եռամսեայ	»	40
Գաւառաց »	Տարեկան		
Թղթատարով	տարեկան	»	240
Գաւառաց համար	Տարեկան		
Թղթատարով	վեցամսեայ	»	120
Օտար երկիրներ,	տարեկան	ֆրանք	56
» »	վեցամսեայ	»	28

Դուրս զրկուած լրագրաց ծանուցմանց ծախքը Տնօրէնութեան վրայ է
Խմբագրութեանս զրկուած նամակ կամ գրութիւն ետ չտրուի.

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 2 ՓԵՏՐՈՒԱՐ, 1888

ԵՐԵԿԻ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

(ՓԵՏՐ. 7ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ 10 ՓԵՏՐ.)

ԲԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

ՊԻԶՄԱՐԲ ԻՇԽԱՆԻ

Փետր. 6ը մեծ օր մ'եղաւ ի Պերլին։ Ծանուցուած էր թէ Պիզմարք Իշխան պիտի բանախօսէր։ Ռայխստակին մէջ պարապ տեղ չէր մնացած։ Ունկնդրաց մէջ էին Վիլհէլմ Իշխան և բոլոր գերման աւագանին։ Խուռն բազմութիւն խորհրդարանական պալատան ամէն կողմն և հոն տանող փողոցները գրաւած էր։ Պիզմարք Իշխան ջերմ կեցցէներով ողջունուեցաւ այս բազմութեան կողմէ։ Ժողովարանը մնաւ թեւին տակ ունենալով կարմիր թղթապանակ մը, և գնաց նստաւ իւր աթոռին վրայ, առանց մէկու մը հետ խօսելու։ Օրակարգն էր Ա. Ընթերցում պինուորական փոխառութեան օրինագծին։ Նախագահն առաջին խօսքը տուաւ Իշխան-Նախարարապետին, որ իբր երկու ժամ խօսեցաւ։ Թէև 73 տարեկան, բայց Իշխանը շատ կորովի կեցուածք մ'ունէր։ Ըստ սովորութեան, գարեջուր կամ սէլէէրի ջուր կը խմէր խօսած միջոցին, և որդին Կոմս Հէրպէրդ, որ բեմին մօտ կեցած էր, տասն եւ ութ անգամ լեցուց իւր հօր գաւաթը։ Պիզմարք Իշխանին բանախօսութիւնն ելեկտրացուց ժողովը, որ մինչեւ վերջին բառն ամենայն յարգանօք ունկնդրեց, մերթ ընդ մերթ ջերմ ծափահարութեամբք շեշտելով մեծ Նախարարապետին խօսքերն, և ի վերջոյ միաձայն քուէարկելով պինուորական փոխառութեան ծրագիրն։

Աւասիկ ընդարձակ թարգմանութիւն մը այս երեւելի բանախօսութեան։

«Եթէ այսօր խօսք կ'առնում, պինուորական փոխառութեան օրինագիծը ձեր քուէներուն յանձնարարելու համար չէ։ Ձեմ տարակուսիր որ պիտի ընդունիք մեր պինուորական զօրութեանց այս յաւելումն։ Ուստի, ոչ այնչափ պինուորական օրինագծին որչափ արդի կացութեան վրայ պիտի խօսիմ։ Դժկամակութեամբ խօսք կ'առնում. զի խօսք մը կրնայ շատ բան աւրել, և շատ մը խօսքով բան մը չի շինուիր։ Բայց խօսք կառնում հասարակաց միտքն անդորրելու համար. ապա թէ ոչ, պիտի կարծուէր թէ կացութիւնն ա'յնչափ տագնապալի է որ իբրեւ արտաքին գործոց Նախարար չեմ համաձայնիր խօսիլ կացութեան վրայ։

«Եթէ անցեալ տարիէն ի վեր կացութիւնը փոփոխում կրեց, առաւել ի բարին էր քան ի չարն։ Տարի մը յառաջ կը վախնայինք Ֆրանսայի կողմէ պատերազմէ մը։ Այնուհետեւ, ի Բրանսա խաղաղասէր Նախագահ մը հրաժարեցաւ, և խաղաղասէր Նախագահ մը յաջորդեց անոր։ Նպաստաւոր նշան մ'է որ Ֆրանսական Կառավարութիւնը, Տէրութեան նոր Պետ մ'անուանելու համար, չբացաւ Պանդուռայի տուփը։ Կրնանք ուրեմն վստահիլ թէ Նախագահ Բառնօ պիտի շարունակէ խաղաղ քաղաքականութիւնն որ Գրեւիի ատենին ունեցաւ։ Եթէ այսօր խօսք կ'առնում, պինուորական փոխառութեան օրինագիծը ձեր քուէներուն յանձնարարելու համար չէ։ Ձեմ տարակուսիր որ պիտի ընդունիք մեր պինուորական զօրութեանց այս յաւելումն։ Ուստի, ոչ այնչափ պինուորական օրինագծին որչափ արդի կացութեան վրայ պիտի խօսիմ։ Դժկամակութեամբ խօսք կառնում. զի խօսք մը կրնայ շատ բան աւրել, և շատ մը խօսքով բան մը չի շինուիր։ Բայց խօսք կառնում հասարակաց միտքն անդորրելու համար. ապա թէ ոչ, պիտի կարծուէր թէ կացութիւնն ա'յնչափ տագնապալի է որ իբրեւ արտաքին գործոց նախարար չեմ համաձայնիր խօսիլ կացութեան վրայ։

«Եթէ անցեալ տարիէն ի վեր կացութիւնը փոփոխում կրեց, առաւել ի բարին էր քան ի չարն։ Տարի մը յառաջ կը վախնայինք Ֆրանսայի կողմէ պատերազմէ մը։ Այնուհետեւ, ի Բրանսա խաղաղասէր Նախագահ մը հրաժարեցաւ, և խաղաղասէր Նախագահ մը յաջորդեց անոր։ Նպաստաւոր նշան մ'է որ Ֆրանսական Կառավարութիւնը, Տէրութեան նոր Պետ մ'անուանելու համար, չբացաւ Պանդուռայի տուփը։ Կրնանք ուրեմն վստահիլ թէ Նախագահ Բառնօ պիտի շարունակէ խաղաղ քաղաքականութիւնն

այդ բան յառաջագոյն ևս ընդարձակ հիման մը վրայ տեղի ունեցաւ, մանաւանդ 1879էն ի վեր։ Ցետ աւարտման ռուսահրաշք պատերազմին, գերմանական և աւստրիական սահմանաց մօտ ռուս զօրաց համախմբումնք կրնային նպատուիլ նշան մը Ռուսիոյ դիտաւորութեան՝ յանկարծ Աւստրիոյ կամ Գերմանիոյ վրայ իյնալու։ Ադոր չեմ հաւատար։ ռուս Վեհապետին բնաւորութեան մէջ չկայ այդպիսի երկդիմութիւն, որ արդէն իւր բացորոշ յայտարարութեանց ալ հակառակ է։ Ռուսիա գերմանական կամ աւստրիական երկրի մէկ մասին տիրելու դիտում չի կրնար ունենալ։ Կարծեմ թէ Ռուսիա ունի ուղածին չափ լեռ հպատակներ, և անոնց թիւն աւելցնելու փափաք չի տածեր։ Վստահութեանս մէջ ա'ինչափ յառաջ կ'երթամ որ համոզուած եմ թէ մինչեւ իսկ եթէ՝ յանկարծական պայթմամբ մը զոր ո'չ ոք կրնայ նախատեսել և զոր ֆրանսական արդի կառավարութիւնն ևս չուզեր անշուշտ՝ Ֆրանսա պատերազմի բռնուի մեզ հետ, չի հետեւիր անպատճառ թէ Ռուսիա ևս պիտի յարձակի մեր վրայ։ Բայց ի հակառակ դէպս, եթէ Ռուսիոյ հետ պատերազմի բռնուինք, Ֆրանսական ո'չ մի կառավարութիւն կարող պիտի լինի արգիլել Ֆրանսայի մասնակցութիւնը։ Ռուսիոյ մասին կը յայտարարեմ այսօր ևս թէ այն կողմէն յարձակման մը չեմ հաւատար, և այս մասին անցեալ տարի ըսածէս բան ետ չեմ առնուր։

«Ա.յլ, պիտի հարցուի, ընդէ՞ր Ռուսիա զօրք կը համախմբէ մեր սահմանաց վրայ։ Խնդիր մ'է այս որոյ մասին օտար դահլիճք և մանաւանդ գերմանական դահլիճը շատ զգոյշ ընթացք մը պարտին բռնել։ Խնդրուած բացատրութիւնք կրնան շատ կորուկ լինել, և անախորժ հետեւանք յառաջ բերել։ Ռուս զօրաց այս համախմբումներու վրայ չեմ կրնար վաւերական բացատրութիւն տալ։ Բայց երիտասարդութենէս ի վեր ճանչելով արտաքին քաղաքականութիւնն և ռուս քաղաքականութիւնն ի մասնաւորի, կը կարծեմ թէ ռուս դահլիճն ունի սա — հաւանօրէն ճիշդ— համոզում, թէ եւրոպեան առաջին տագնապի մը առթիւ, եւրոպեան արիսպագոսին մէջ ռուսական ձայն ա'յնչափ աւելի կշիռ պիտի ունենայ որչափ աւելի զօրեղ լինի Ռուսիա, և որչափ աւելի դէպ յԱրեւմուտս յառաջացած գտնուին ռուս բանակներ։ Իբրեւ նիզակակից և իբրեւ հակառակորդ Ռուսիա ա'յնչափ աւելի շուտ կ'ինէ յաստարէզ որչափ իւր դիմաւոր զօրքերը մօտ գտնուին Ռուսիոյ արեւմտեան սահմանաց։

«Երկար ժամանակէ ի վեր Ռուսիա այս քաղաքականութեան կը հետեւի իւր զօրաց տեղափոխութեան մէջ։ Խրիմու պատերազմին ժամանակ իսկ ի Բոլոնիա համախմբեցաւ ռուսական մեծ բանակ մը, որ եթէ ի դէպ ժամու զրը կուած լինէր ի Խրիմ, պատերազմն ուրիշ դարձուած մը կրնար առնուլ։ Ձեմ կարծեր ուրեմն թէ արեւմտեան գաղութներն զձեզ։

Նուազէ դարձեալ վարանեցաւ։ Նախաճաշին ժամանակ, այսպէս հանդիսաւորեմ համար կին մը որ, ներքուստ, բնաւ իւր ուշադրութիւնը չէր դրաւեր, իրեն համար ախորժելի գործ մը չէր, այլ քանի որ զայն ունկնդրելու նեղութիւնն յանձն առած էր, կարող էր հաճոյակատարութիւնը մինչեւ վերջին կէտին հասցուցնել։

Բաց յասատի, այդ կնոջ հետեւիլ կ'ուզէր հետաքրքրութեան զգացմամբ մը որոյ շարժառիթն իրեն միայն ծանօթ էր։ Հետեւաբար որոշեց պատասխանել նմա։

—Լա՛ւ, կը յօժարիմ մինչեւ ձեր բնակարանէ դուրս տանիլ զձեզ և սպասելանդ որ հագուստնդ փոխէք։ . . բաւական է որ Լիւսիէն եկած չլլնի։ Գնանալնն անշուշտ իսաց պիտի տայ ձեզ. . . և այդ պարագային մէջ, պիտի հեռանամ որպէս զի ձեր հրմուանքն յայտնէք միմեանց։ Ես չեմ սպասեր իւր շնորհակալութեան։

—Ինչպէս որ կամիք, Պարոն, ըսաւ Զօէ խոնարհութեամբ։

Նուազէ զանդակն հնչեցուց եւ հրամայեց սպասաւորին որ երթայ կառք մը վարձէ։ Ցետոյ, երբ Եդիէն դուրս ելաւ, յարեց՝ խօսքն առ Զօէ ուղղելով։

—Կայարանը շատ հեռի չէ։ Ես հագուած եմ եւ գլխարկս միայն պիտի դնեմ Իշխենը, եթէ կ'ուզէք։ Ցետոյ կ'ուզամ նախաճաշս կ'աւարտեմ։ Այսօր ժամանակ չեմ կրնար կորսնցնել, վասն զի կարդ մը գործեր ունիմ կատարելիք։ Ժամ մը միայն կրնամ նուիրել ձեզ. . . ոչ աւելի։

—Ո՞ր է ուրեմն ձեր ինձմէ խնդրած ծառայութիւնը։

—Այո՛, Պարոն, մէկ ծառայութիւն մը. . . եւ կը պարտիմ որ չզլանաք զայն։

Բոլ հօրեղբայրը չփութաց պատասխանել։ Մեծ փափաք չունէր պահականոցնէրը շրջիլ ընկերակցութեամբ կնոջ մը զոր, իւր երեւոյթէն դատելով, ներս չէին ընդունած առջի երեկոյին։ Եւ սակայն դժուար էր իրեն մերժել անոր խնդիրը, վասն զի այդ տարաբաղդ կնոջ ճշմարիտ վիշտն իւր գութը շարժած էր վերջապէս։

—Առանց ձեզի ալ կրնամ երթալ, ըսաւ լուութենէ մը յետոյ։

—Առանց ինծի՞, գոչեց Զօէ։ Ուրեմն ի՞նչ բանի պիտի ծառայէ երթալնիդ։ Լիւսիէնը տեսած չէք բնաւ. . . չպիտի կարենաք ճանչնալ նորա դիակն։

Առարկութիւնն անժխտելի էր, և Նուազէ լռեց։

—Դիտեմ, յարեց օրիորդը, կ'ամչնաք այս վիճակիս մէջ հետս երեւնալու. . . սակայն կրնամ նաեւ Պէլլոնս փողոց հանդիպիլ հագուստ փոխելու համար։

—Գէշ գաղափար չէ այդ. . . մանաւանդ որ բարեկամդ գուցէ այս առաւօտ վերադարձած լինի իւր. . . ձեր տունը։

—Բնաւին յոյս չունիմ. . . բայց եթէ հրաշիւք հոն գտնեմ զինքը, Լիւսիէն բաղդաւոր պիտի լինի ինք անձամբ ձեզ շնորհակալութիւն յայտնելով այն բարութեանց համար զորս ըրիք ինձ։

—Ուրեմն կ'առաջարկիք ինձ որ մինչեւ ձեր տունն ընկերանա՞մ ձեզ։

—Այո՛, Պարոն, կառքով, որպէսզի չի տեսնեն զձեզ։

—Այդ ի՞նչ է, Զօէ, ինչպէս կ'ուզէք։ Ինչպէս կ'ուզէք։ Ինչպէս կ'ուզէք։

Ամենաբարձր գնահատանքի է արժանի Ռուսաստանի Գեղարվեստի ազգային ակադեմիայի նախագահ, գեղանկարիչ Ալեքսանդր Ալեքսանդրի Սոլոմոնի ստեղծագործությունը։ Նրա նկարները ներկայացնում են ռուսական բանակի կյանքի տարբեր դրվագներ։ Ինչպես գրում է «Ռուսական զինվոր» թերթը, Սոլոմոնի նկարներն ամենուրեք հանդիպում են մեծ հետաքրքրության։ Նրանց մասին գրում են ամենուրեք

նիքին մէկ մասը փլեր է։ Նոյնպէս Բումէլի Գիւղաք մէկ, ի Սարբեար երկու և յԱնատոլու Գիւղաք մէկ տուն փլեր են, ինչպէս նաև մէկ քանի տանց պատերն և այլ մասեր։ Սկիւտարի իսլամաց գերեզմանատան մէջ եւս եօթանասունէ աւելի նոճիներ արմատախիլ եղեր են։

—Ցոյն լրագիրք կը ծանուցանեն հետեւեալ նուիրատուութիւնները. Պ. Էվկէնիտէս 40 ոսկի նուիրած է Ղէնէրի մայր եկեղեցւոյն նուիրական անօթից և զարդուց նորոգման համար։ Պ. Շիշմանօղլու 26 ոսկի՝ Ցունաց Պարարարքարանի տնօրինս թեան ներքեւ գտնուող կղերական վարժարանին, 15 ոսկի՝ աստուածաբանական վարժարանին և նոյնքան գուսար մ'ալ Եռաբ՝ անուն իգական վարժարանին։

—Բերայի Թրանվէյը նախընթաց օր Օրկէ Ռուսչեալի առջեւէն անցած պահուն, ծեր մուրացկան մը գետին գլորեց. խեղճ մարդը երեսէն ու ոտքէն վիրաւորուեցաւ։ Տր. Մաքրի որ արկածի վայրը կը գտնուէր դիպուածաւ, իւր բնակարանը փոխադրել տուաւ վիրաւորեալն և պէտք եղած դարմաններն հասցուց։

—Երէկ Սելանիկէն ոստիկանաց հսկողութեամբ մայրաքաղաքս բերուեցան երեսուն-հինգ չարագործներ օրք Սինոպի բանտը պիտի փոխադրուին։ Այս չարագործք կեդրոնական բանտը մատուցուն ուր պիտի մնան մինչեւ իրենց մեկնելու օրն։

ՆՈՐ ԹԱՏՐՈՆ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ
ԲԵՐԱՅԻ

Այս գիշեր Նոր Թատրոնին մէջ տրուելիք Հանդէսը՝ (Grand Festival artistique) երանելիս գերեցկագոյն հանդէսներէ մին լինիլ կը խոստանայ, չ'որհիւ այն ճաշակաւոր պատրաստութեանց որք տեսնուած են կանխաւ և այն կերպ կերպ զբօսանաց որք պիտի ընծայուին հանդիսականաց, ինչպէս ցոյց կուտայ երեկոյթին հրապուրիչ յայտագիրն։ Օթեակներու մեծագոյն մասը վարձուած էին մինչեւ երէկ իրիկուն և չատ քիչ տեղ կը մնար այսօրուան համար։ Օթեկաց համար սովորական գներ որոշուած են, իսկ մտից տուսի գինն է կէս օսմ. ոսկի։

Ամեն անոնք որք անցեալ տարի ևս ներկայ գտնուեցան այս հանդիսին որ տրուեցաւ ի Նոր Թատրոն, յոյժ քաղցր յիշատակ մը պահած են և իրենց համար հաճոյական երեկոյթ մ'է այս գիշեր։

Ցայտագիրը կը նշանակէ, ի մէջ այլոց, Լա Ֆիֆէոսէ կոչուած կատակերգական մեծ պարը զոր պիտի պարէ ամբողջ խումբը։ Ապա գանազան փարձեր կը լսուի, մարմնամարզի, զօրութեան, եւ այլն։ Մեծ Ֆարանսէզ ամբողջ խմբին կողմէ, որ պիտի վերջանայ Մէրլիոն կոչուած Բօլքայով։ Նուագածուաց խումբին, ընդ առաջնորդութեամբ Պ. Բաբսէլի, պիտի նուագէ բարիզեան ամենէն գեղեցիկ եւ նորագոյն եղանակներն։

Երկար կը լինի մի առ մի յիշատակել յայտագրին մէջ նշանակուած խաղերը՝ մին քան զմիւսն հրապուրիչ եւ զբօսաշուքիչ, որոց իրական արժէքն հանկնալու համար պէտք է ներկայ գտնուիլ այս երեկոյեան հանդիսին որ տարին մի անգամ կը տրուի եւ համայն զբօսասիրաց ժամադրավայր պիտի լինի։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

Վալաթիա, 2 փետրուար

Օսմանեան Ֆոնսիլիտէ

			Դահեկան
Երէկ երեկոյ գոց. (Մէաց. Ի.	Սերի Գ.	Կ.	15 17
Գօրսային գոցուածէն վերջը	»	»	15 17
Բերայի մէջ	»	»	— —
Առաւօտուն բացուածքս	»	»	15 19
Բարձրագոյն գին	»	»	15 20
Նուազագոյն »	»	»	15 19
Կէս օրին	»	»	15 19 1/2

ԻՍԹԻԴՐԱԶԸ ՏԱՒԻԼԻ

Երէկ երեկոյ	36	32
Այս առաւօտ	36	30
Կէս օր	36	36

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԵԹՂԹԵՐ

Փոխառութիւն 1858	Սերի		23
» 1862)			
» 1860)			
» 1863) B	»		14 10
» 1872)			
» 1865)			
» 1869) C	»		0 · 15 19
» 1873)			

ԲԱԺԵՆԵՏՈՒՄՔ

Սօսիէթէ Ժէնէրալ	Ագէնտ Լ.	4 8
Ֆրէսի Ժէնէրալ	Գ. Կ. Օսմ.	» 6 23
Պանք Օթօման		» 6 23
Սօս. Շանէ է վէյէօր	»	» 3 35
Թրամուէյ	»	» 367 1/2
Բուսէլի երկաթուղի	»	Ֆր. 36 3/8
Օսլիկասիօն տը Բրէօրիթէ	»	—
Բանեթուղի Լաբրիսի	»	127

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 13 փետրվար ժամ 5 վայր. 15 երեկոյ

Ագէնտ. քոնսոլիտէ		102 7/16
Օսմ. » Սերի Դ. բացուեցաւ		13 13/16
» » » գոցուեցաւ		13 13/16
» » » Ա.		23
» » » Բ.		14
» » » Գ.		13 3/4
Օթօման 1871		74
Փոխառութիւն 1877		88
Պանք Օթօման		10
Ռուսական փոխառ. 1873		91 5/8
Եգիպտական միացեալ (իւնիֆիէ)		74 7/8
» առանձնա. (բրիվիլէժիէ)		101 3/8
Տայրա Սանիէ		71 1/2
Տօմանիալ (փոխառ. Բօչիլտ)		97 1/2
Հունգարական պարտատուղթ 4 %		— —
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ		25 45

Վիէննա, 13 փետրվար ժամ 4 երեկոյ

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	126 70
Օսմանեան երկաթուղի	17 30

Բարիզ, 13 փետրվար ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ

Ֆրանսական Լիաղի 4 1/2 %	106 70
» » 3 %	81 75
Օսմանեան քոնսոլիտէ Սերի Դ. բացուեցաւ	14 05
» » » գոցուեցաւ	14 12 1/2
» » » Բ.	14 55
» » » Գ.	14 10
Օսմանեան երկաթուղի	35 25
» Իէֆիի բանէթուղթ	— —
Պանք Օթօման	503 75
Իրէտի Լիոնէ	573 75
» Ֆոնսիէ	1375
Բանեթուռնի Լիոնի	1256 25
Սուէզի ջրանցք	2120 75
Իտալական 5 % 1877 ի	97 1/2
Իտալական Լանթի	93 10
Սպանիական (արտաքին)	67 1/8
Եգիպտական միացեալ	379 37 1/2
Իրիօրիթէ թիւրք	361 25
5 % Չիլլենական	355
Ղէք Լոնդրայի վրայ	25 27

ՆԱՄԱԿ ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՏԱԲԱԶԱՐ, 26 յունուար

Արէ-Էլի 1209 թուին մէջ քաղաքէս ուղղեալ եւ հօրս վրայ գրուած անստորագիր մի նամակ զարմանօք կարդացինք աստ Ռոսի ի միամտութիւն մեր բազմաթիւ բարեկամաց եւ ծանօթաց եւ եթէ կ'ուզեմմի պատասխան տալ։ Հայրս որ Դաղը գիւղի վրայ մեռնադրուեցաւ, էական պատճառներով մեկնեցաւ անտի, հանուութեամբ Ամենն. Պատրիարք սրբազանի և թագին Թաղխորհրդոյն։ Նա երբէք պարտաւոր չէ անխափան պաշտօնավարել Ս. Հրեշտակապետաց եկեղեցւոյ մէջ, ըստ որում նոյն եկեղեցւոյ վրայ մեռնադրեալ չէ, եւ վարձատրութիւն չստանար ոչ ումէքէ։ Արդէն թագեցին քահանայի ընտրութեամբ կ'զրաղի եւ իր ունեցած երեք քահանայքն կը-նան չորսի տեղ բռնել առ այժմ։ Իսկ երբ անստորագիր պարոնը կ'ըսէ թէ, հայրս սեղանաւորութեամբ եւ վաչխառութեամբ կ'զբաղի, կը ստէ։ զի նա քահանայանալէն ի վեր բնաւ չէ զրաղած առեւտրով եւ ամէն ոք որ զմեզ կը ճանչնայ, գիտեն թէ երկու եղբայր չուրջ 8-9 տարիէ ի վեր մեր առեւտրական տան գլուխն անցած մինչեւ ցայսօր կը շարունակենք։

ԿԱՐԱՊԵՏ ՊԱՁՊԱՁԵԱՆ

ԿԻՊ. ԸՆԿԵՐ. ԴԱՒԱՌԻՆ ԿԵՍԱՐԻՈՅ

Ինչպէս ծանուցուած էր յառաջագոյն թէ Կրիսոէլիան Ընկերութիւն Գասարայէն կեսարիոյ անուն ընկերութեան անդամներն ընդհանուր ժողով մ'ընելու հրաւիրուած էին վերջնական որոշում մը տալու համար սոյն ընկերութիւնը նորէն շարունակելու կամ լուծելու մասին, մի քանի ապարդիւն նիստերէ յետոյ ուր կարելի չեղաւ որոշում տալ առ ի չգոյէ մեծամասնութեան, ստորագրութիւն բացուած էր բոլոր բաժնորդաց կարծիքն հաւաքելու։ Այդ ուրախ ենք ծանուցանելու սիրելի ազգայնոց թէ բաժանորդաց մեծագոյն մասը սոյն բարեսիրական գործը նորէն շարունակելու համար բաղձանք յայտնելով հանդերձ բարեհաճեր էին նաև ընկերութեան բոլոր գործոց կարգադրութիւնն հետեւեալ անձանց խնամատը յանձնելու, իբրեւ միակ ժողով սոյն ընկերութիւնը ներկայացնող եւ ընդհանուր գործերը կառավարող։

Սալահվէրտեան Յովհաննէս
Զամուրեան Յակոբ
Արզրէնան Աբրահամ
Պալըքճեան Արիս
Կիւլպէնկեան Կարապետ
Պողոսեան Յակոբ
Կիւմէնեան Սարգիս
Պէզիրճեան Գրիգոր
Մանուէլեան Պողոս
Վահան Կ.
Տօքթ. Ռօպլէնսոն

Տնօրինութեան անդամներուն գրէթէ ամենքն ալ մայրաքաղաքիս մէջ առեւտրական գործերով զբաղած ըլլալով ի սկզբան վարանեցան սոյն փափուկ պաշտօնն ընտանձնելու, խորհելով թէ չի պիտի կրնային այնչափ ժամանակ ունենալ որչափ այս տեսակ գործ մը կը պահանջէ լաւ կերպով կատարուելու համար ըստ փափաքանաց բաժանորդաց։ այլ թէ՝ գուրսէն եւ թէ ներսէն ցոյց տրուած բուռն եռանդէն մղուելով չի կրցին ետ կենալ Ուսոի բաժանորդաց բարեյաջողութեան վստահելով ամենայս մէկին Ա. Նիսան ընելով իրենց դիւանն ընտրեցին։ եւ ինչ ինչ որոշումներ տալով դիւանական մասնախումբի մը յանձնեցին անոնց գործադրութիւնը, զոր ծանուցանելով համայն բարեսէր ազգայնոց և յարգելի բաժանորդաց կը սիրենք յուսալ թէ ամէն ոք պիտի փութայ իւր պարտաւորութիւնն յօժարամտութեամբ կատարելու, որով նաեւ մեր վրայ դրուած այս ծանր այլ քաջալեր լուծը թեթեւցնելու։

Քիչ ատենէն հրատարակութեան պիտի տանք ընդհանուր բաժանորդաց ցանկն ինչպէս նաեւ ընկերութեան հաշիւները։

Ի դիմաց տնօրինութեան Կրթասիրական Ընկերութեան

Ատենադպիր — Ատենապետ
Ս. Ռ ԿԻՒՏԷՆԵԱՆ — Կ. ՎԱՀԱՆ

ՀԱՅ ԵՒ ԱՆԳԼԻՔԱՆ ԵԿԵՂԵՑԻՔ

Կ. ՊՈԼԻՍ, 26 յունվար

Մօտ երկու ամսով յառաջ Արէ-Էլի մէջ քանի թղթակցութիւնք երեւեցան «Անգլիքան եկեղեցին Կիլիկիոյ մէջ Հաստատելու սկզբնական փորձերուն վրայ,» որոց հիմամբ մէկ ընդարձակ խմբագրական ևս հրատարակուեց, յորում կասէք թէ, «Սէմէրճեան Վեր. Անգլիքանին շնորհիւ Բէնդէրպըրիի Արքեպիսկոպոսը կը յուսայ բոլոր մ'ընել Անգլիքանութեան ի Կիլիկիա»։ Որովհետեւ յԱնգլիա եղած ժամանակս առիթ ունեցայ քանի քանի բարձրաստիճան անգլիական եկեղեցականաց հետ ծանօթանալ և անոնց բարեկամական և անշահախնդիր միտումը դէպ ի Հայաստանեայց Եկեղեցին իմանալ, մանաւանդ որ վերոյիշեալ թղթակցութենէ երկու շաբաթ իսկ յառաջ Քանտերբրիոյ Արքեպիսկոպոսի նախագահութեամբ գումարեալ եկեղեցական ժողովոյն մէջ մեր եկեղեցին մեծ պատուով յիշուեցաւ, կամեցայ ստուգել թէ Անգլիոյ ազգային եկեղեցին ընդհանրապէս և Քարտերբրիոյ Արքեպիսկոպոսն ի մասնաւորի ի՛նչ դիրք կ'առնուն դէպ ի Կիլիկիոյ Անկիլքանութիւնն՝ որոյ գլուխն է Սէմէրճեան կարգընկէց եպիսկոպոսն։ Այս ստուգութեան ելքը կ'ուզեմ ձեր պատ. ընթերցողաց յայտնել։

Շատ արժանահաւատ աղբիւրներէ կարող եմ հաստատել, թէ Անգլիացւոց ներկայ հայրապետը, Քանտերբրիոյ Տ. Երդուարդ Արքեպիսկոպոսն ոչ Սէմէրճեանի և ոչ ալ անգլիական ընկերութեան հետ որ յիշեալ չեպիսկոպոսին ամսական կը վճարէ՝ ամենեւին յարաբերութիւն չունի։ Ոչ ևս Եդուարդի նախորդն այդ ընկերութեան նպաստած է, թէպէտեւ իւր անունը սխալմամբ՝ թերեւս զրպարտութեամբ՝ իբրև նախագահ նոյն ընկերութեան քանիցս յիշուեր է։

Մենք հայերս անգլիական եկեղեցւոյ դրութիւնն դժուար պիտի հասկանանք, վասնզի մեր եկեղեցին հաստատուն կանոններով սահմանեալ է։ Այն հարն որ ըստ օրինաց՝ մեր եկեղեցւոյ չահերը չպաշտպանէ, այսինքն այն որ եկեղեցւոյ կանոններին ու վարդապետութիւններին ընդդիմանայ, լուսաւորչական չէ։ իսկ այն որ եկեղեցւոյ հիմնական կանոնների դէմ հակառակութիւն չցուցնէ, թէպէտեւ ըստ կրօնից բնաւ քրիստոնէաբարոյ կեանք չվարէ, այնուամենայնիւ ըստ օրէնից լուսաւորչական կը համարուի։ Որքան որ ես ի սրտէ այս դրութեան հակառակ լինիմ (քանզի կ'ուզեմ որ օրինական լուսաւորչականն նաեւ կրօնիւք լուսաւորչական լինի), այնուամենայնիւ պիտի խոստովանիմ որ այս՝ անխախտ և անդիմադարձ օրէնք մի է Հայոց մէջ։

Սակայն անգլիական եկեղեցւոյ դրութիւնն բոլորովին տարբեր է։ Վեշտասաներորդ դարու կրօնական յեղափոխութիւնք որպէս ուրիշ եւրոպական երկիրներու նոյնպէս և Անգլիոյ եկեղեցւոյն սաստիկ հարուածներ տուին։ Շատ անկարգութիւնների հետ նաեւ բազմաթիւ բարեկարգութիւններ խափանեցին. բոլոր եկեղեցական օրէնք, ծէսք, արարողութիւնք և վարդապետութիւնք տակնուվրայ արին։ Մինչեւ ցայժմ պահպանուած սքանչելի եկեղեցեաց և վանօրէից աւերակներն Անգլիոյ զանազան քաղաքաց մէջ վերոյիշեալ բարբարոս յեղափոխութեան ցաւալի արդիւնքը ցոյց կուտան։ Մինչեւ անգամ ի կործանմանէ ազատեալ Westminster Abbey կոչուած կաթողիկէն որպէս և Օքսֆըրդի հաղարամեայ եկեղեցիք այդ գոռոզութեան հետքը կը կրեն։ Կը պատմեն թէ Լոնտոնի հոյակապ Ս. Պողոսի եկեղեցւոյն մէջ շաբաթական բազմաթիւ բաներ կը կատարէին և ազնուականներ ձի հեծած և շուներով մինչեւ այն տեղն ուր երբեմն սուրբ սեղաններ՝ կ'երթային։ Այս անկարգութիւնների հեղինակը մեծաւ մասամբ նոյն իսկ երկրի իշխաններն եղան որ կրօնական վրդովումէն օգուտ քաղելով իրենց ագահութիւնն յագեցնել ուզեցին եկեղեցիք ու վանքեր կողոպտելով և անոնց կալուածներն բռնաբարելով։ բայց ժողովուրդն եւս սաստիկ կրօնամոլութեամբ գրգռուած քաղաքէ քաղաք կը շրջէր և ինչ որ գեղեցիկ ու բարեկարգ էր կ'ոչնչացնէր։ Որպէս կաթոլիկը իրենց գերիշխանութեան ժամանակ ազատամիտներ ու հերետիկոսներ կը տանջէին ու կը սպանանէին, յանժամ կաթոլիկներ բողոքականաց ձեռքէ ամեն տեսակ տանջանք կրեցին։ բանտարկութիւն, տուգանք, չարչարանք և մահ։ Այնու ամենայնիւ այս բոլոր չկոթութեանց մէջ գտնուեցան այնպիսի մարդիկ որ, թէեւ հռոմէական սնապաշտութեան ու գոռոզութեան դէմ շատ զայրացած էին, կաթուղիկէ և առաքելական գլխաւոր աւանդութիւններն ու վարդապետութիւններն միշտ աչքի առաջ պահեցին, և գրեթէ Աստուծոյ յատուկ նախախնամութեամբ նոր կարգադրութիւններ, թէեւ շատ մերկացած իրենց նախկին վայելչութենէն, մի այնպիսի ձեւ առին որ յետագայ դարերում հեշտութեամբ կընային իրենց նախկին բարձրութեան հասնիլ։ Այս կարգադրութեանց առաջինն ու ամենակարեւորն էր Առաքելական յաջորդութիւնը զոր մեծ նախանձաւորութեամբ պահպանեցին մինչեւ ցայժմ։ Իրենց պաշտօնական գիրքը հասարակաց աղօթից (Book of Common Prays) թէպէտեւ իւր ներկայ դրութեամբը մեր եկեղեցւոյ կարգաց հետ բաղդատելով շատ թերութիւններ ունի, սակայն այդ թերութիւններ շատ փոքր մասամբ (զորօրինակ պատարագամատոյցի մէջ գտնուած պակասութիւններն) էական են, և զայդ թերութիւններ Անգլիոյ եկեղեցականը հասարակապէս առանձին կը կատարեն թէպէտեւ պաշտօնապէս եկեղեցական գրոց մէջ չգտնուի։ Այս անորիշութիւններն ու թերութիւններն են գլխաւոր պատճառն որ անգլիական եկեղեցին զանազան ճիւղերի է բաժնուած, որ վարդապետութեամբ, ծիսում ու արարողութեամբ անքան տարբեր են ի միմեանց որքան հայ, բողոքականք և կաթոլիկք։ Անգլիականաց մեծ մասն ընդ առաջնորդութեամբ իրենց հայրապետի և եպիսկոպոսաց ստուար մեծամասնութեան, նոքա են որ վարդապետութեան մասին մեզմէ տարբեր չեն և միշտ կը ջանան նախկին ուղղափառութիւնը վերստին նորոգել, բայց որովհետեւ հակառակորդաց թիւն ևս դեռ շատ է, չեն ուզեր մի այնպիսի քայլ առնուլ որ նոր հերձուածներու և երկպառակութեանց տեղի տան։ Մեծագոյն ճիւղն այն է, որպէս ասացի, որ անգլիացւոց հայրապետի առաջնորդութեամբն ուղղափառ ընթացք մի բռնած են և յօտարաց կը կոչուին High Church Party, երկրորդ գլխաւոր ճիւղն ազատախոհ դպրոցական գաղափարներ ունին, և կը կոչուին Broad Church Party, երրորդ ճիւղն, որ ըստ թուոյ և գործունէութեան երկրորդն կը գերազանցէ այլ յետադաս է քան զառաջինն, յաւէտ բողոքականութեան կը յարի և Low Church Party յորոյորջմամբն է ծանօթ։ Անգլիական քարոզիչք որ մեր մէջ կամ ուրիշ քրիստոնեայ ազգաց մէջ կրօնափոխութեան նպատակաւ կ'աշխատին՝ կրնան լոկ երկրորդ կամ երրորդ ճիւղին պատկանել։ Երեւի այս տեսակէն են այն անձինք որ յանուն Անգլիոյ եկեղեցւոյն մէկ հայ կարգընկէց եպիսկոպոս կը պաշտպանեն։ Եդուարդ Արքեպիսկոպոսն առ այժմ բաւականին օյժ չունի որ այդ բողոքական տարերց բացարձակապէս դիմադրէ։ Նա միայն կարող է իւր բարոյական ազդեցութեամբն փոքր ի չատէ այդ գործն կատարել և, ինչպէս վերն ասացի, իւր ձեռքէ եկածին չափ մեծ հաւատարմութեամբ կը կատարէ։ Նա ոչ Սէմէրճեանի հետ յարաբերութիւն ունի, ոչ ևս այդ վերոյիշեալ ընկերութեան (Armenian Reformation Fund) որ եւ է միջոցաւ կ'օգնէ, այլ պատեհ ժամանակ ժողովներու մէջ և առանձին քարոզութեամբ այդ տեսակ կրօնափոխութեանց դէմ միշտ կը մաքառի։

Ուստի մենք իրաւունք չունինք կիլիկիոյ Անկիլքանութեան համար Անգլիացւոց հայրապետն ստդտանել։ այլ ընդ հակառակն, նա մեր շնորհակալութեան արժանի է իւր գովանի չանից համար որով նա միշտ կը ջանայ օտար եկեղեցեաց հետ սիրոյ և անշահախնդիր յարաբերութեանց մէջ մտնել։

ԹՈՐՈՍ ՋՈՒՂԱՑԵՑԻ

ԿՆՈՋ ՄԸ ՁԱՑՐՈՅԹԸ

ՈՒՍԹԸՐ, 22 յունվար

Միացեալ Նահանգաց ամենէ փոքրիկ նահանգին, Ռոտ Այլէնտ Նահանգի մայրաքաղաք Փրովիտէնսի մէջ կը բնակէր Ռայսանուն կծծի մարդ մը, քսան հազար անգլիական ոսկւոյ չափ հարստութեան տէր։ սա ունէր մանչ զաւակ մը զոր շատ կը սիրէր։ ունէր աղջիկ զաւակ մ'ևս զոր անհարիւս կ'ատէր, սոսկ աղջիկ ծնած լինելուն համար։ Սայն աղջիկ իւր բարի մօր ապակցութեամբը փոքր ինչ ուսմունք կ'ստանայ որով կարող կ'ըլլայ իւր շահուն համար մեր տղայոց գպրոց մը բանալ և այս կերպով ապրուստ մը ճարել, որովհետեւ աղջկան անմիջական պէտքերն իսկ հոգալու անարիւնութիւն եղած էր հայրս։ Քիչ մը վերջ աղջիկն՝ իւր ընտրած մի պարկեշտ երիտասարդի հետ կ'ամուսնանայ առանց իւր հօր համաձայնութեան՝ ատարկելով թէ «քսան որում ես ինքս կը ճարեմ իմ օրապահիկս, ազատ լինելու եմ, իմ սրտիս ընտրածն օգնական առնել լինմ»։ Պարոն հայրն այս մասին ևս չատ կը բարկանայ եւ կերթայ նոտարի մը եւ կ'ստորագրէ իւր կտակը որուն թուականն է 1882 մայտ ամսոյ։ Սայն կտակաւ, մարդն իւր բոլոր հարստութիւնը մանչ զաւկին կը թողու։ չարաթական երեք տօլար ևս իւր կնոջ կը կապէ, կենդանութեան ժամանակ իւր տղէն ստանալու պայմանաւ, իսկ իւր տաելի աղջկան մի միայն հինգ տօլար կը թողու որպէս զի օրինաց պահանջը լեցուի։ Անցեալ շաբթու մէջ կտակարարն կը մեռնի և կը թաղուի։ նորա կտակն ըստ երկրին սովորութեան դատարանի կը յանձնուի, որպէս զի լրագրաց միջոցաւ ծանուցուի ժողովրդեան թէ՝ եթէ ոմն ունի առարկութիւն սոյն կտակի պարունակութեանց դէմ դատարան դիմելով յայտնելու է զայն։ Սայն օրինական գործողութիւնը կատարելու նպատակաւ կտակը քաղաքապետութեան կը յանձնուի դատարանին կողմանէ և լրագիրք կ'սկսին ծանուցումներ հրատարակել։ Պարոն Ռայսի աղջիկն այս առթիւ առաջին անգամ կը տեղեկանայ թէ իւր հայրն, ատելութիւնը գերեզմանէն անդին ևս տանելով զինքը բոլորովին զրկած է ժառանգութենէն, հինգ տօլար կամ մէկ անգլիական ոսկի միայն իրեն թողած լինելով. ուստի կ'որոշէ վրէժն լուծել։ Օր մը, պարզ հագուածայլ գեղեցիկ տիկին մը կը ներկայանայ քաղաքապետութեան քարտուղարին և կը հարցնէ թէ պարոն Ռայսի կտակն իւր քո՞վն է։ այո՛, կը պատասխանէ քարտուղարը։ հոս է։ Տիկինը կը ծանուցանէ թէ ինքը վախճանեալի զաւակն լինելով կը փափաքի տեսնել իւր հօր չինած կտակն և նորա արժանագրութիւնները։ Քարտուղարն՝ բանաւոր գտնելով խնդիրն, կը յանձնէ կտակը տիկնոջ եւ այս վերջինն աթոռի մը վերայ նստելով կրկին եւ կրկին անգամ զայն կարդալէ վերջ կտոր կտոր կ'ընէ եւ թուղթի կտորներն ալ հետն առնելով կը մեկնի քաղաքապետութեան պաշտօնատունէն, թողլով քարտուղարն աննախանձելի վիճակի մէջ։

Աւելորդ է ըսել թէ այս արկածէն քիչ վերջ յանդուգն տիկինը կը ձերբակալուի իւր գող և դատարան կը տարուի ուր երբաշխաւորութեամբ կարձակեն զինք։ երկու օր վերջ դատաստանին ներկայ գտնուելու պայմանաւ։ Հարկ է յիշել սատանայ թէ սոյն կտակի խնդիրն ծանուցուած օրէն ի վեր հասարակաց կարծիքն համակրութիւն ունէր տիկնոջ. և երբ այս վերջինոյն արդար զայրոյթը չարժելով իւր ծնողաց վրէժն կը լուծէր՝ ժողովրդեան ուրախութիւնը սահման չունէր. այնչափ եղաւ որ երեք երեւելի փաստաբանք ձրիաբար զինքը պաշտպանել յանձն առին. ուրիշներ դրամական օգնութիւն խոստացան դատաստանի ծախքերն հոգալու համար եւն. եւն։ Ցիրել հարկ է նաեւ թէ այս խնդրոյն մէջ կնոջ դէմն կը գտնուէր ոչ թէ իւր եղբայրն որ իւր հօր հարստութեան օրինաւոր ժառանգորդն լինելով հանդերձ՝ իւր քրոջ յանդուգն ձեռնարկի պատճառաւ ամէն ինչ կը կորսնցուներ, այլ կառավարութիւնն էր որ տիկնոջը կը ձերբակալէր և դատաստանի կը հրաւիրէր, կառավարութեան պաշտօնատեղիէն՝ և պաշտօնական մի անձի ձեռքէն՝ պաշտօնական մի գրութիւն գողցած լինելու յանցանօք, ուրմէ կնոջ գրութիւնն յոյժ ծանր կերպարանք մը կ'առնուր։ Վերջապէս դատաստանի որոշեալ օրը տիկնին իւր ամուսնոյն բազուկը մատ կը մտնէ դատարան ուր ժողովուած խուռն բազմութիւն մը՝ քաղաքին ընտիր և խոհուն դատէն՝ կը ծափահարէ քաջարի տիկնոջը։ Կառավարութիւնը ներկայացնող ընդհանուր դատախազն երկու ժամու չափ կը փաստաբանէ. սորա կը հետեւին կնոջ փաստաբանք. վկայներ կը կոչուին, ստցա վկայութիւնները կը քննուին և վերջապէս դատաւորն հետեւեալ եզրակացութեան կը յանգի։ ըստ մեզ հասարակաց կարծեաց հոանքին դէմ դնել անկարող լինելուն պատճառաւ. «Ընդհանուր դատախազն իւր գանգատները կը հիմնէ սա կէտի վրայ թէ տիկինն իւր հօր կտակը գողնալով կտոր կտոր բրած է։ Գողութիւն տեղի ունեցած չէ. քաղաքապետութեան քարտուղարն իւր յօժար կամք տիկնոջ յանձնած է կտակը. և տիկինն քաղաքապետութեան պաշտօնատունը գընացած չէ իւր հօր կտակը գողնալու խորհուրդով այլ լոկ զայն տեսնելու համար. իսկ երբ ատիթը ներկայացեր է պատառտեր է զայն, ոչ բնական մի գրութիւն խզաւ ջնջելու նպատակաւ։ Հայր մը երբ այնչափ կը վտիտարանայ որ իւր իսկ արեան և անձի մասը, իւր զաւակը, կը զրկէ օրինաւոր ժառանգութենէ, իրաւունք չունի տկնկալել որ արդարութիւնը (դատաւորն) գործիք մը լինի իւր ապօրէն կտակն յարգելով պատժել կին մը որուն յանցանքն ոչ այլ ինչ է, այլ միայն յանդուգն ձեռնարկ մը, արժանի աւելի բարձր ատիթներու մէջ գործադրելի, թէպէտ դատարան առանց տարակուսի համոզուած է թէ այս առթիւ ևս իւր արդար զայրոյթն յագեցուցելու համար ասկէ աւելի օրինաւոր ձեռնարկ մը ընել կարելի չէ իրեն. ուստի անպարտ կ'արձակեմ ամբաստանեալն և չեղեալ կը հրատարակեմ պարոն Ռայսի կտակը. . .»

Այս վայրկենին, կ'ըսէ հեռագիրը, դատարանի մէջ գտնուող այր թէ կին ոտից կանգնելով՝ հուրրաներով գոռացուցին դատարանը. արք, իրենց փեղայրները վեր նետելով՝ կանաչ թաշկինակներ շարժելով կեցցե՛ս դատաւոր կեցցե՛ս դատաւոր կեցցես կ'աղաղակէին։ Տիկին ամբաստանեալն նուազեցաւ և իւր ամուսինը, պարկեշտ երիտասարդ մը կ'արտասուէր. ամեն արք կնոջ օգնութեան հասան. առաքիներ ձեռքեր սեղմեցին նորա քաջ բազուկը. պատասխն իսկ չնորհաւորեց զինքը և այս կերպով վերջացաւ սոյն հետաքրքրական դատաստան որ՝ հայրական ժառանգութենէն զրկուած կնոջ մը արդար զայրոյթը չարժելու անցեալ օրինակներուն մէջ ամենէն յանդուգն և ամենէն կատարեալն եղաւ։ Ռօտ Այլէնտ Նահանգին օրինաց տրամադրութեան նայելով հանգուցեալի կինը ժառանգութեան մի ութերորդն պիտի ստանայ, որ կ'ընէ երկու հազար հինգ հարիւրի չափ ոսկի։ Իսկ կտակարարի երկու զաւակունք հաւասարապէս պիտի բաժնեն ինչ որ կը մնայ։ կը կարծուի թէ իւրաքանչիւրը տասը հազարի մօտ ոսկի բաժին պիտի ստանայ, չնորհիւ հասարակաց կարծեաց և օրինաց արդարութեան որ եթէ ամենուրեք տեղի ունենար, չատեր այսօր աղքատ չի պիտի ըլլային, հօր մը անզգուսպ կրից զոհուելով։

Մ. ԹՕՓՀԱՆԵԼԵԱՆ

ԿԱՄԱՏՈՒՆ

Ի ՊԱՏՊԱՆԱԼ ՀԱՄԻԶ

ՖԻՆՃԱՆՃԸԼԱՐ ԵՕԳՈՒՇՈՒ Կ. ՊՈԼԻՍ

Ց. ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ

Սոյն կաղմատան մէջ կան Եւրոպական նորընտիր և կատարելագործեալ մեքենայներ որոնցմով կը կազմուին և կը յօրինուին

ԶԱՓԱՒՈՐ ԳՆԵՐՈՎ

ԳԻՐՔԵՐ գեղեցիկ և հաստատուն

ՏՈՒՄԱՐՆԵՐ, վաճառականաց եւ այցեցողաց

ՄԱՆՆԵՐ, խիստ մաքուր և ընտիր։

Ցաճախորդաց դիւրութեան համար կաղմատուն ունի իրեն կցուրդ վաճառատուն մը թիւ 27 Ֆինճանճըլար-Եօգուշը, ուր կ'ընդունուին յանձնարարութիւնք և ուր կը վաճառուին նաեւ գրագրական ամեն տեսակ պիտոյք, ընտիր թուղթ գրիչ, տումարք, պայուսակ, գրաբանակ եւ եւ։

736

ՄԻ ԳՆԷՔ
ՁԵՐ ՀԱՆԴԵՐՁՆԵՐՆ
Առանց նախապէս այցելելու
Օ ԳՐՈՒԱՍԱՆ
AU CROISSANT
ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆՆ
94, Եփեսէսք Գալաթրբրմ, 94,
Վայվոտայի դիմաց,
ԱՆՀՈՒՆ ՄԹԵՐՔ
ՀԱՆԴԵՐՁՆԵՐՈՒ
ԲԱԼԴՈ, ԲԱՆԴԱԼՕՆ, ԲՈՌՏՕՍԻԼ
արանց, երիտասարդաց և տղայոց համար։
ՀԱՆԴԵՍԱՒՈՐ ՁԵՌՆՏՆԵՐՈՒՆ
ՄԱՄՆԱՒՈՐ ՏԵՍԱԿՆԵՐ
Մրտանի սեւ չուխայէ, 45 ֆրանքէն սկսեալ.
ՌԸՏԷՆԿՕԴ, ԲԱՆԴԱԼՕՆ, ԺԻԼԷ
Ռուսպէի սեւ չուխայէ, 45 ֆրանքէն սկսեալ.
ԺԱՔԷԹ, ԲԱՆԴԱԼՕՆ, ԺԻԼԷ
Ռուսպէի սեւ չուխայէ, 45 ֆրանքէն սկսեալ.
Ա.Հ Ա Գ Ի Ն Մ Թ Ե Ր Ք
ԿԱՆԱՆՑ ՄԱՆԴՕՆՆԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ
ԺԱՔԷԹ, ՎԻԶԻԹ
մետաքսէ,
ԲԸԼԻՒՇ ԵՒ ՕԴԴՕՄԱՆ
15 ֆրանքէն մինչեւ 5 օսմ. ոսկի.
1506

ԱՄԵՆՈՒՐԵՔ ՀԱՐՅՈՒՑԷՔ
Ս. ԺՈՐԺ ՌՈՄԸ
ՃԱՇԱԿԵՑԷՔ ԵՒ ԲԱՂԴ

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

531

ՆՕՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ԵՒ ՄԷՐՔԸՆԹՅԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԱՆԳԼ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 5,978,946
ՀԱՍՈՅԹ 1885 ՏԱՐԻՈՅ 1,788964

ՆՕՐԹՀԲԸՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԱՆԳԼ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 3,131,348
ՀԱՍՈՅԹ 1885 ՏԱՐԻՈՅ 898,072

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած գրաւական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար զիրենք ներկայացնել. նաև իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ ցարդ տուած վնասին 15,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԱՆԳԼ. Ոսկի 500,000 — ՄԱՐԻԹԱՅՄ. — ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ ԱՆԳԼ. Ոսկի 120,597

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ չոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և գրամագրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Գօմիսիօն խանի անկիւնն երկաթէ կամրջին վրայ նստող սենեակին, առ ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց։

ՁՂԱՑԻՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՔ

Լուսնոտութիւն, Խզէսի, Մկնածբոտութիւն, Ողնածուծի հիւանդութիւնք, Գլխու պտոյտք, Ուղեղի յոգնութիւն Գլխացաւ, Քնատութիւն ապահովապէս կը բուժին

ՀԷՆՐԻ ՄԻԼՈՒՈՅ ՕՇԱՐԱԿՈՎ

15 տարուան փորձառութիւն Բարիզի հիւանդանոցաց մէջ

ԲԱՂ ԵՒ ՍԻՈՅ

Տ'ԷՍԳԱՌԿՕ ՏԸ ՄԻԼՈՒՈ

ՀՈՐԻՒՈՒԹԻՒՆ, կոկորդի և կուրծքի տարութիւնք, կապուտ հազն եւս անպատճառ կը բուժին

Մեծաքանակ կը վաճառուի ի Դեղագործական Մթերանոցն, 33, Մեծ փողոց Ղալաթիայի։ 1133

PAPIER WLINSI

ՎԼԻԷՆՍԻԻ ԹՈՒՂԹ

ՎԼԻԷՆՍԻ թուղթին առագի յաջողութեան պատճառն այն է թէ մարմնոյն բարբարոսները դուրս քաշելու յատկութիւնն ունի։ Առատնկարգ բժիշկներ կը յանձնարարեն զայն ընդդէմ կուրծքի տարութեանց, Հարբուխ, Պրոնշիտ, Սկոկորդի ցաւ, Ցօդացաւ։ Իւր գործածութիւն շատ պարզ եւ դիւրին է։ Կը բաւէ միայն առգամ մը մարմնոյն վրայ դնել։

Բարիզ, Ժ. Վիլլէն եւ ընկ. 31, Սէնի փողոց։ Կը գտնուիմեր դեղատանց մէջ։

Պահանջել ՎԼԻԷՆՍԻ անունը։ 1136

ԹԱՆ ԲՍԱԼԴԻ.— ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՐԱՆ ԿԱՀԱՐԱՍԵԱՆ, Նոր բացուած Բերայի Մեծ փողոցը, 127, և ի Գուլէ-Գաւու, Կալաթայի աղտարակին դիմաց և Եաղլըճ փողոցին քով, Թիւ 657.— Մեծ Մը ԹԵՐԱՆՈՑ ԿԱՀԱՐԱՍԵԱՆ, Նոյն փողոց Թիւ 657, 659, 661, 663.— Ամէն տեսակ ԿԱՐԱՍԻՆԵՐ.— ՇՈՒԵՂԱԿԵՐՊ ԿԱՐԱՍԻՆԵՐ, ամէն ճոխութեամբ և կատարելութեամբ.— Ամէն տեսակ ԿԵՐԳԱՍՆԵՐ.— Աղջիկներու համար ամէն տեսակ օձիքներ, գանակներ, թիկնոցներ, ամոռներ.— Ամէն տեսակ ՄԱՀԱՃԱԿԱՀՆԵՐ և Հազար տեսակ ուրիշ կարմրներ.— ՅԱՆՁԵՆԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ալ կ'ընդունուին, կարճ պայմանամամի համար.— ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ, ՎԱՅԵԼԶՈՒԹԻՒՆ, ԱԺԱՆՈՒԹԻՒՆ։ Նոյն. Զգուշութիւն ԲՍԱԼԴԻ ԵՂԱԲԱՐ վաճառատան հետ։ 691

ՊՈԼՍՈՅ ԱՐՈՒԵՍՏԱՀԱՅ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՒԵԱՆ
Ն. ԲԱՓԷ. ԵՒ ԸՆԿ.
Մարիլիայի և Բուրսի դէս կանոնաւորապէս բանող

Ասանան, Տրապիզոն և Պաթում երթալիք յաւասիկայ շոգենաւն է Անարդլ որ փետրուար 8ին Մարսիլիայէն և փետրուար 15ին Կ. Պոլսէն պիտի մեկնի։

Մարսիլիա երթալիք յաւասիկայ շոգենաւն է Լ Կալ որ պիտի մեկնի փետրուար 20ին։

Ուղղակի և արագ ուղեւորութիւն

Նաւագոյնքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն
ԹԻՆՈՒՈՒԹ ԸԸՊՐԻԼ
Թիւ 17-18 Քիւչիւք Միւլլէթ
Մոմհանէ փողոց, Թիւ 14
556

ԲԱԲԱԵԱՆԻ
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
Լիվերբուլ, Մէլբուրնէ և Օրլեան Գլ.
կանոնաւորապէս բանող

Անուանք	Թոնոյ	Նաւապետք
Այա Սոֆիա	3,000	Գրան
Աղարամ	2,500	Ռոմբլս
Ալքատրա	2,500	Քրուիքշանք
Լանքաշիա	2,500	Ուիլքս
Մանչեսթրիա	3,500	Մարշ
Լուսէնիա	2,800	Յոթբրթիլ

Ընկերութիւնն օրինաւոր գներով փոխադրելու կ'ընդունի Եւրոպական երկիրներու և Ամերիկայի համար։

Ամէն գիւրութիւն և հանդուրժողութիւն կը տրուին ուղեւորաց։

Դիմել առ. ԴԱՆԻԷԼ ԲՈԲԱ ԵՒ ԸՆԿ
556 Գործակալք

LA ROUENNAISE
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿ.
ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ
ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ ԲԱՐԻԶ, ՍԷՆ-ՄԱՌԳ ՓՈՂՈՑ, 18
Դրամագլուխ . . . . . 4,000,000 ֆրանք

Հրդեհի դէմ կ'ապահովագրէ կարասիներ, անշարժ կալուածներ, վաճառատան, մթերանոցի կամ մաքսատան մէջ ապրանքներ, խիստ շահաւէտ պայմաններով և չափաւոր գներով։

Գործակալ է Կ. Պոլիս
ՊԵՏՐՈՍ ԱՄՊԱՐՃԵԱՆ
8—26 1403 Պահչէ-Գափու, Թաշ խան, Թիւ 40

HUILE DE HOGG
ՄՕՐԻՒ ՉԿԱՆ ԲՆԱԿԱՆ ԻՒՂ
ԱՌԱՆՑ ԱՂԱՐԱՆԱՅՆ ԵՒ ԱՆՀԱՄՈ

Որոյ աղդաւորութիւնն հաստատուած է 25 էն աւելի տարիներու փորձով հետեւեալ հիւանդութեանց համար. կուրծքի հիւանդութիւն, թոքախտ, թոքառաջեց հիւանդութիւն, հարբուխ, յամառ հազ, խոյլ, աւշային գեղձերու ուռուցքներ. մորթի հիւանդութիւնք, սրբեան, սպիտակ դաշտան, ընդհանուր տկարութիւն. նաև տկար և փափկակազմ տղաքները զօրացնելու համար շատ դիւրաւ կը խմուի։

Զգուշանալու է սովորական իւղերէն և մանաւանդ անոնցմէ որ շահապետական նպատակներով բնական իւղերուտեղ և իբրեւ թէ անոնցմէ աւելի ազդութիւն և ախորժ համ տալու համար շինուած են։ Այն իւղերն ուրիշբանի չեն ճառայեր բայց միայն ստամոքսը ընդդունայն զբաղեցնելու և հոմնեցնելու. երբեմն շատ վտանգաւոր ևս կրնան ըլլալ։

Բնական և զուտ ձկան իւղ գտնելու ապահովութեան համար պէտք է գտնել ՀՕԳԻ ԻՒՂԸ, որ եռանկիւնի շշերով կը ծախուի։ Պահանջել հօգի անունը և Բարիզի բժշկական Ակադեմիոյն քիմիական գործոց գլուխ Պ. Լ. ըսելէ օրի վկայութիւնը որ իւրաքանչիւր շշէն էթիքէթին վրայ կը գտնուի։ Տեղւոյ Սուտայլեայ Պոլսոյ համբաւաւոր դեղավաճառ գրքերուն։ 1883 տարւոյ յունուար 1 էն սկսեալ հօգի մօրիւ ձկան բնական իւղի շշերուն էթիքէթներուն վրայ Դաղիոյ կառաւարութեան կնիքն պիտի գտնուի ուրեմն այս մասին ուշադրութիւն դրջարանի նշանը։ ընելուն։

Hogg

1257 Ֆ. Ֆ. ՍԱՆԳՐԱՆ, Գլխաւոր Գործակալ մասնաւոր Դեղատոմարի Ս. Ս. Ս. Ս. Ս. Ս. Ս. Ս.

ԶՄԻՆԷՆԵՐ
ՄԻՆՆԵԼՈՅԶՆԵՐ
ՄԻԱԿ ԿԵՐՊԱՐԱՆԱՅԻՆ ՎԱՅԵԼԶՈՅԹ
ՌԻՒՏ-ԼԷ-ՊԻՒՐԸ
Վաճառատան
ձոր հաւաքածոյ լախճապակեայ, թափօռ երկաթէ և այլ
ՁՄԻՆԷՆԵՐՈՒ
ԲԷԹՐՈԼՈՎ, ՏԱՓՅՈՅ, ՎԱՌԱՐԱՆՆԵՐ

Հ. ԼԱՆՃ
24, Բէրշէմպէ պուլուր
32, Մահմուտիյէ էմլրը
Ղալաթա
ԽՈՀԱՆՈՅԻ ԳՈՐԾԻՆԵՐ
(Պղնձէ, ծուլածոյ և թափօռ երկաթէ)
ԵՐԿԱԹԵՂԵՑ ՄԱՆՐ ԳՈՐԾԻՔ
Ամէն տեսակ գործիք
ՇԻՆՈՒԱԾԱՆԻՒԹՔ
ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ՄԵԲԵՆԱՑՔ
Տատանոցք-Կշռորդք-Յորենի կշռորդ
ԴԱՆԱԿՆԵՐ
ՔՐԻՍԹՈՖԷԼԻ ՈՍԿԵՐՉԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ 676

ԵՐԹԵԼԵԿՈՒԹԻՒՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ
Ամ. Դ. Ռէշիտ, Կ. Պոլսոյ և Օրլեան
ԹՈՎՄԱՍ ՈՒԻԼՍՈՆ
ՈՐԴԻՒՔ ԵՒ ԸՆԿ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալամանա	2,000	Լէբանոն	4,500
Ամէրիկա	3,000	Մարէնկո	4,300
Արկոյ	4,300	Մարատոն	2,500
Գասասոս	3,500	Մէլբ	2,000
Գլասգոյ	2,200	Նեբրաս	2,000
Գրամպիա	2,000	Օքսֆորտ	5,000
Գէլբա	2,600	Ոլտամա	3,000
Գասիրոս	2,500	Ոլրանկոն	4,500
Գամմա	2,100	Ոլգա	2,000
Գանգ	2,000	Բարիզիք	1,200
Գոսֆ	2,700	Բալերմ	3,200
Տիտոս	2,500	Բանգիր	1,700
Տոմբա	1,800	Գիրգ	2,800
Տոմբա	2,600	Բէլգիս	1,400
Էրգաք	2,600	Բրիսոս	3,200
Ֆրանգ	2,600	Բրիսոս	3,000
Ֆալքան	300	Բրոլլ	5,500
Ֆիտոս	1,700	Բանան	3,500
Ֆլամբիկ	1,600	Բանէլ	4,000
Կարլիլ	3,500	Սալիմ	2,000
Կիրանս	3,200	Սաբրի	2,000
Կոզ	1,800	Մարէնգ	4,300
Կրանս	2,200	Սարէնգ	1,200
Հանիս		Թասոս	3,600
Հերս	2,000	Թիբեր	1,300
Հիսարլիկ	3,000	Թիբեր	2,800
Հիւմպերդ	1,200	Թոլեռ	3,600
Հիս	2,300	Գանգ	1600
Քէլս	2,000	Եէսոս	3,000
Քօնգս	2,200	Զէրտա	3,000
Լեռ	2,000	Զեռս	41,0

Կրնաս շոգենաւս, նաւապետ Ուտ, ընդհանուր վաճառքով Լիվերբուլ էն և Ամերիկէն ասատ հասած, պարտած և Օտեան ուղղորդած է։

Ուղեւորներու համար ամէն գիւրութիւններ կը ցուցուին

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ. Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՒ ՈՒՅՏ
Գործակալք
Թիւ 17-18, Քիւչիւք Միւլլէթ
551 խան Ղալաթիա

ՖՐԱՆՔՕ-ՀՕՆԿՐՈՒԱԶ
ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ԻՄՊԻՏԱՐԷՍՔ
ՀԱՆԴԵՐՁ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԵԱՄԲ

Արտօնեալ գրամագլուխ	20,000,000
Գանձեալ »	10,000,000
Մահուան արկածից դէմ սրահետտի	12,000,000

Արեւելեայ Տնօրէն. Մ. Լոյէն Բարարը
» փոգոր գործակալ և քննիչ. Մ. Նաղարէթ Եսդրեան

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԳԼԽԱՒՈՐ ԲԱՂՔԱՔԱՑ ԳՈՐԾԱԿԱԼԷՔ

Տեարք Պալէօղեան և Պալրքճեան Զմիւռնիա. Տամիամեան և Գասպարեան Ատանա. Դ. և Ս. Սեթեան Հալէպ. Բ. Շերէֆիէտտին և Տէրունեան Ատալիա և Սպարթա. Սիմէօն Տէլիրմէնճի օղլու Քոնեա, Էն Էն։

Ֆրանքօ-Հունգարական կենաց անանուն ընկերութիւնը խիստ դիւրամատչելի պայմաններով մահուան դէմ ապահովութիւններ կընդունի, նոյնպէս փոքր տղայոց և աղջկանց ի չափահասութեան վճարելի պայմանաւ։

Աւելորդ կը համարինք ըսել թէ ամէն ընտանեաց և զանազան տէր անձանց իր նուիրական պարտականութիւն մը է տարեկան փոքրիկ զոհողութեամբ մը իւր կեանքն և իւր զանազան ապահովել. կամ ի ծերութեան օրերու և կամ յետ մահու իւր ոորիկն կիներն և զաւակները, աղքատութեան սոսկալի ճիրաններէն հեռի պահելու համար։ Ասոր արդոյ հասարակութեան լուրջ ուշադրութիւնը կը հրաւիրեմք Ֆրանքօ-Հունգարական ընկերութեան շահաւէտ պայմաններուն և միմանահանութեան մասնաւոր տեսակներուն որ մէն մի տարի Պիտարէթի մէջ ի նեղությունեան կոյսերարան պարտնէնից տեղի կունենան, մէն մի շահող թիւ 100 ոսկի ոսկի շահելու պայմանաւ։

Աւելի ընդարձակ և կարեւոր տեղեկութիւններ ստանալու համար պէտք է դիմել առ վարչութիւն։ Ամէն լեզուէ յայտարարութիւնք ձրի կը տրուին։

Գոհունակութեամբ կը ծանուցանենք յարգոյ հասարակութեան թէ, ընկերութեանս 1885 յունվար 1էն մինչ 1886 տարւոյն յունվար 1ի ընդհանուր դրծողութեանց հաշուեցուցակին, (Ֆասերցեալ Ասարէյ-Հունգարական կասարրութիւնէրէ ֆոգոց նեռբարրունէն) պահեստի գումարին վրայ 2 միլիոն ֆրանգի պահանջելի գումարի մը յաւելում դրուցած է, որով անցեալ տարւոյն 10 միլիոն պահեստի գումարը ներկային 12 միլիոն է։ 654

ՏՕՔԹՕՐ ԱՅԷՐԻ
ՁԷՐՐԻ ՓԷՔԹՈՐԱՆ

Տօքթօր Այէրի Զէրրի Փէքթորան արագապէս կը բուժէ հարբուխները, հազերը, կոկորդի վէրքը, փողացաւը, բորբոքումն հագագի, բորբոքումն ընչափողի, ընչարգելութիւն ևն։

Այս դեղը հրաշալի կերպիւ կը զօրացնէ տկար թոքերը, կը հանդարտեցնէ թոքային դրգռումները, և կապուտ հազի և յառաջացեալ թոքախտի համար միակ դարմանն է, որ հզօրապէս կ'օգնէ ու կը կազդուրէ։

Տր. Այէրի Զէրրի Փէքթորան այնքան մեծ համբաւ ստացած է իբրեւ ամէնէն հզօրագոյն դարմանն զոր գիտութիւնը ի յոյս ընծայեց, շնորհիւ նորա կոկորդի և թոքային տարութեանց վերայ ունեցած ուժգին և միօրինակ նուաճող ազդեցութեան է, որով միանգամայն իւր առաքինութեանց ջատագովն և պաշտպանը կը հանդիսանայ։

Զկայ ամենեւին դեղ մը որ կրնայ այնքան կարեւոր լինել հիւանդին քան զայս, և կամ աւելի արժանիք ունենայ նորա կատարեալ վստահութիւնը գրաւելու։

Զէրրի Փէքթորան ընտանեկան գործածութեան համար եղած ուրիշ ամէն դեղերէ գերազանցեալ է և համեղ. քանց չատ հաճելի լինելով փոքր տղայք չատ դիւրաւ կ'առնուն։

Գործածութեան եղանակը շիշերուն հետ կը տրուի։ Կեդրոնատեղին է Ս. Մ. ՄԻՆՍԱՆ և ԸՆԿԵՐՈՑ Ամերիկեան վաճառատունն, ի Ղալաթիա Կ. Պոլսոյ։ Կը ծախուի նաեւ քաղաքիս մէջ գտնուած դեղագործաց քով։ 581

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

ՇԻՐՔԷԹԻ ԹԱՑՐԻՑԷԻ

ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿԸ

1888 Փետրվար 1 Երկուշաբթի օրէն սկսեալ մինչև Փետրվար 29

Բաց է Էյրէնկի օրերէն) Եւրոպական Եղբէյն կամարջ Լենոյ շրջենաւուց երթեւեկութեան ծանոյց

Ժ. Մ.		Թ.
1 35	Լենիմ· Մեզարպ· Պեյ· Թարապիա Լենիք· Սթէն· Մերկ· Պոյաճ· Ր· Հիսար Պեպ· (Պեպէքի շրջենաւին հետ պիտի հաղորդակցի)	17
2 45	Լենիմ· Մեզպ· Պեյ· Թար· Լենիք· Սթէն· Մերկ· Պոյաճ· Ր· Հիսար Պեպէք (Պեպէքի շրջենաւին հետ պիտի հաղորդակցի)	18
4 30	Ա· Գալաթ Լենիմ· Մեզ· Պեյ· Թարպ· Լենիք· Սթէն· Մերկ· Պոյաճ· Ր· Հիսար Պեպէք Սթեմ· Գուբ· Օրթ· Պեշիք·	28
7 —	Լենիմ· Մեզարպ· Պեյլիւք· Թարպ· Պեյդօզ Բ շրջ· Լենիք· Մերկ· Գանլրճ· Ր. Լեմ. Հիսար Գանտիլ· Արնավ· Զէնկ· Պեյլէր· Օրթաք· Գուբ· Պեշիք· Իսկ·	22
8 30	Գալաթ Լենիմ Մեզ· Պեյ· Թար· Պեյդօզ· Լենիք· Մերկ· Ր· Հիսար Պեպէք Արնավ· Գուբ· Օրթ· Պեշիք·	34
10 —	Մեզարպ· Պեյ· Թարպ· Լենիք· Մերկ· Ր· Հիսար Արնավ· Օրթաք· Պեշ·	21

Արնավարդիկեան կամարջ Լենոյ շրջենաւուց ծանոյց

12 50	Լենիք· Սթէն· Պոյաճ· Ր· Հիսար Պեպէք (Պեպէքի շրջենաւին հետ պիտի հաղորդակցի)	20
1 20	Պեպէք Արնավ· Գուբ· Օրթ· Պեշ· Գապ·	21
2 —	Արնավ· Գուբուշ· Օրթաք· Պեշիք·	22
2 35	Պեպէք Աբնավ· Գուբ· Օրթ· Պեշ· Գապ·	20
3	Արնավ· Գուբ· Օրթ· Գուզկ· Պեշ·	21
3 45	Պեպէք· Արնավ· Գուբուշ· Օրթաք· Պեշիք· Գապ·	17
4 45	Արնավ· Գուբ· Օրթ· Պեշիք·	18
10 55	Հիսարէն ուղղակի կամուրջ	28

Աւիլան Եղբէյէն կամարջ Լենոյ շրջենաւուց ծանոյց

1 20	Ալանիք· Զէնկ· Պեյլ· Գուզ· Գապ·	28
1 45	Պեյդօզ Բաշպա· Զուպ· Գանլ· Ա· Հիսար Գանտ. (Գանտ. պիտի հաղորդ.)	23
2 20	Գանտ. Վանք· Զէնկ· Պեյ· Գուզկ· Պեշ·	33
2 30	Ա. և Բ. Գալ. Մեզարպուրնու Պեյլիւք· Թարապ· Պեյդ· Բաշպա· Գանլրճ· Ա· Հիսար Գանտիլ· Վանք· Զէնկ· Պեյլէր· Գուզկ·	34
4 20	Գանտ. Վանք· Զէնկ· Պեյլ· Գուզկ· Իսկ·	33
4 45	Պեյդ· Բաշպ· Զուպ· Գանլ· Ա· Հիսար Գանտ. Վանք· Զէնկ· Պեյլ· Գուզ· Պեշիք·	23
9 —	Մերկեան Գանլրճա Ա· Հիսար Գանտիլ· Վանք· Զէնկլէ· Պեյլիէրպէյ Գուզկ· Իսկիւտար (Ուրբաթ օրերը Լիմերկենէն դէպի կամուրջ)	23
10 30	Գանտիլի Զենկլէքեզ	20

(Բաց է Էյրէնի օրերէն) կամարջէն Եւրոպական Եղբէյ Երթեւեկող շրջենաւուց ծանոյց

2 45	Պեշիք· Օրթ· Գուբ· Արնավ· Պեպէք Ր· Հիսար Մերկ· Լենիք· Թարապ· Պեյլիւք· Մեզարպ· Լենիմհալլէ Ր. Ա. Գալաթ	28
4 —	Գալաթ· Իսկ· Պեշիք· Գուզկ· Օրթ· Պեյլեր· Զէնկէ· Արնավ· Գանտիլ· Ա. և Բ. Հիսար Գանլրճ· Մերկ· Լենիք· Պեյդ· Թարապ· Պեշ· Մեզ· Լենիմ·	2
6 —	Գալաթ· Պեշիք· Օրթաք· Գուբուշ· Արնավ· Պեպէք· Ր· Հիսար Մերկ· Սթէն· Լենիք· Պեյդ· Թարապ· Պեշ· Մեզ· Լենիմ· և Գալաթներ	34
7 30	Իսկ· Պեշիք· Գուզկ· Օրթ· Պեյլեր· Զէնկ· Արնավ· Գանտիլ· Ա. Ա. Բ. Հիսար Մերկէն	23
8 30	Պեշիք· Օրթ· Արնավ· Պեպ· Ր· Հիսար Մերկ· Լենիք· Թարապ· Մեզարպ· Պեշ·	21
10 30	Ր· Հիսար Պոյաճ· Մերկ· Սթէն· Լենէնքեշ, Թարապիա, Պեշլի· Մեզարպ· Լենիմ·	17
11 —	Ր· Հիսար Մերկ· Լենիք· Թարապ· Պեշիւք· Մեզարպ· Լենիմ·	34

Կամարջէն Արնավարդիկեան Երթեւեկող շրջենաւուց ծանոյց

2 5	Ուղղակի Պեպէք	20
2 25	Ուղղակի Արնավուտ գիւղ	21
3 15	Ուղղակի Պեպէք	17
4 15	Ուղղակի Աբնավուտ գիւղ	18
10 —	Պեշիք· Օրթ· Գուբուշ· Արնավ· Պեպ· Ր· Հիսար (Վոսքոր եղող շրջենաւին հետ պիտի հաղորդակցի)	28
10 45	Պեշիք· Օրթաք· Գուբուշ· Արնավ· Պեպէք	2

11 20	Պեշիք· Օրթ· Գուբ· Արնավ· Պեպէք Ր· Հիսար Պոյաճ· Սթէն· Լենիք·	20
11 45	Պեշիք· Օրթ· Գուբ· Արնավտ· Պեպէք	28

Կամարջէն Աւիլան եղբէյ Երթեւեկող շրջենաւուց ծանոյց

3 15	Իսկ· Գուզկ· Պեյլ· Զէնկ· Վանիք Գանտ. Ա· Հիսար Գանտ· Զուպուգ· Բ· պոհճէ Պեյդ·	23
3 40	Ուղղակի Գանտիլի	33
9 30	Պեշիքթաշ, Գուզկունճ· Պեյլեր· Զէնկէ· Վանիք· Գանտիլ· (Գալաթներ գացող շրջենաւին հետ պիտի հաղորդակցի)	20
10 —	Գանտիլի Ա· Հիսար Գանլ· Զուպ· Բաշպա· Պեյդ· Թարապ· Պեյլիւքլու· Մեզարպ· Գալաթար	18
10 40	Պեշիք· Գուզկ· Պեյլեր· Զէնկէլ· Վանիք· Գանտիլի Պեպէք (Գանտիլի շրջենաւին հետ պիտի հաղորդակցի)	33
11 10	Գանտիլ· Ա· Հիսար Գանլրճ· Բաշպա· Պեյդօզ	23
11 45	Գալաթ· Գուզ· Պեյլ· Զէնկ· Վանիք· Պեպէք	21

Ամէն ուրբաթ առաւօտ ժամ 4 15ին կամարջէն շրջենաւ մ'երթեալով Պեշիք· Օրթաք· Գուբուշ· Արնավ· Պեպէք Ր· Հիսար Պոյաճ· Սթէնիա Լենիք· Թար· Պեշ· Մեզ· Լենիմհալլէ պիտի հանդիպի։

Ամէն ուրբաթ երեկոյ ժամ 8 45ին Պեշիւքթաշէն շրջենաւ մ'երթեալով Թարապ· Պեյդօզ Բաշպա· Գանլրճա Ղ· Հիսար Գանտիլի Վանիքեզ Զէնկէլ· Պեյլ· Գուզկ· Իսկիւտար հանդիպելով կամուրջ պիտի իջնէ։

ԻՄՈԿԻԻՏԱՐ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ

Իսկիւտարէն կամուրջ

1 25	6 35
2 —	7 5
2 30	8 15
2 45	9 —
3 25	9 30
3 45	Ֆերպօթ 10 —
4 —	10 15
4 40	10 40
4 55	Վոսքոր 11 10
5 —	Ֆերպօթ 11 15
5 30	11 40
6 5	12 —

Կամարջէն Իսկիւտար

1 50	8 15
2 10	Պեշիք·Գալ 9 —
3 —	9 40
3 40	10 10
4 15	10 35
4 30	Ֆերպօթ 10 45
5 —	11 10
5 25	11 30
5 45	Ֆերպօթ 11 40
5 50	11 50
6 15	12 —
7 5	Պեշիք

ԿԻՐԱԿԻ ԵՒ ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐ

Իսկիւտարէն կամուրջ

2 —	7 5
2 40	8 15
3 20	8 45
3 45	Ֆերպօթ 9 15
4 —	9 45
4 25	10 10
4 40	Վոսքոր 10 15
5 —	Ֆերպօթ 10 45
5 35	11 10
6 5	11 15
6 35	11 45
	12 —

Կամարջէն Իսկիւտար

— —	7 5
2 —	8 15
2 30	8 45
3 5	9 15
3 50	9 45
4 30	Ֆերպօթ 10 10
4 35	10 45
5 20	10 45
5 45	Ֆերպօթ 11 20
6 5	11 30
6 25	11 40
	12 —

Այս երթեւեկութիւնն հրեից տօներուն, և շաբաթի օրերը չպիտի կատարուի։

ՀԱՐԷՄ ԻՄԿԼԷՍԻ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ

ԲԱՑ Ի ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐԷՆ

3 45	Հարեմէն Սալաճագ (բաց ի կիրակի օրերէն)	
5 —	» » (Կիրակի օրերը ժ։ 5 30)	
10 30	» » (բաց ի կիրակի օրերէն)	
11 15	» » (Կիրակի օրերը ժ. 10 45ին)	
3 25	Կամուրջէն Հարեմ Սալաճագ (բաց ի կիրակի օրերէն)	
4 30	Կամուրջէն Հարեմ ամառ Սալաճագ (Կիր. 5ին)	
10 10	Կամուրջէն Հարեմ ամառ Սալաճագ (բաց ի կիրակի օրերէն)	
11 —	Կամուրջէն Հարեմ ամառ Սալաճագ (Կիրակի օրերը ժ. 10 30ին)։	

ԻՄՈԿԻԻՏԱՐ ՍԻՐԲԼՃԻ ԻՄԿԼԷՍԻ ԵՒ ԳԱՊԱԹԱՇԻ ՄԻՋԵՒ ԿԱՌԱՎԱՐՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ ԹՈՒՄԵՐԸ

3 45	Իսկիւտարէն Գապաթաշ Սիրքէճի
5 —	Իսկիւտարէն Սիրքէճի
10 15	Իսկիւտարէն Սիրքէճի
11 15	» Գապաթաշ
4 30	Սիրքէճիէն Իսկիւտար
5 45	Սիրքէճիէն Գապաթաշ Իսկիւտար
10 45	Սիրքէճիէն Իսկիւտար
11 30	Գապաթաշէն Իսկիւտար

Ծան.—Օգէր մի գապաթ եղած առեն, շրջենաւը երթեալ գանուած տեղը պիտի մնայ։